

فعالیت‌های قطب علمی فلسفه دین اسلامی به سمت مباحث جدید می‌رود

حجت الاسلام علیرضا قائمی‌نیا، با اشاره به اهمیت فعالیت هم‌جانبه‌نخبگانی برای شکل‌گیری گفتمان پویای علمی گفت: فعالیت‌های قطب علمی فلسفه دین اسلامی به سمت مباحث جدید می‌رود.

حجت الاسلام علیرضا قائمی‌نیا، با اشاره به اهمیت فعالیت همه‌جانبه‌نخبگانی برای شکل‌گیری گفتمان پویای علمی گفت: فعالیت‌های قطب علمی فلسفه دین اسلامی به سمت مباحث جدید می‌رود.

به گزارش خبرنگار مهر، «قطب علمی فلسفه دین در راستای تولید و تدوین فلسفه دین اسلامی و مواجهه با جریان‌های ضددینی و پاسخ‌گویی به معضلات فکری جامعه در زمینه فلسفه دین، با تأکید بر استفاده از ظرفیت علمی کشور و همکاری مراکز آموزشی و پژوهشی به خصوص حوزه‌های علمیه و با مشورت و مشارکت نخبگان علمی برنامه‌های خود را ساماندهی و اجرا می‌کند». این تعریفی است که پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در مورد قطب علمی فلسفه دین ارائه کرده است؛ همچنین در ادامه شرح وظایف قطب، به ضرورت راه‌اندازی آن اشاره شده و اهداف آن در دو محور راهبردی و کاربردی معرفی شده است.

با این سمت و سو و نگرش بود که سال ۱۳۹۱ یعنی هفت سال پیش، قطب علمی فلسفه دین راه‌اندازی شد. در طول این سال‌ها فعالیت‌های مختلفی به ثمر رسید تا جایی که بر اساس ارزیابی وزارت علوم تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۹۳ قطب علمی فلسفه دین به عنوان تنها قطب برتر علمی کشور معرفی و از آن تقدیر به عمل آمد، تاکنون بیش از ده‌ها عنوان کتاب، نشست و همایش علمی و کرسی‌های ترویجی از سوی قطب علمی فلسفه دین برگزار و به مجامع علمی کشور ارائه شد.

اما اسفندماه سال گذشته در یکصد و سی‌امین جلسه شورای علمی قطب علمی فلسفه دین اسلامی، و در دور سوم فعالیت‌های قطب علمی فلسفه دین با حکم آیت الله «علی اکبر رشاد» رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، سکان هدایت قطب علمی فلسفه دین به دست حجت الاسلام «علیرضا قائمی‌نیا» سپرده شد که خود سالیان سال است که در عرصه پژوهش‌های مرتبط با فلسفه دین قلم می‌زند، ضمن اینکه وی در زمره السابقون السابقون‌های فعالیت در عرصه علوم انسانی در سطح پژوهشگاه و البته سایر مراکز علمی است.

بر آن شدیم با حجت الاسلام علیرضا قائمی‌نیا به عنوان مدیر قطب علمی فلسفه دین اسلامی به گفت‌وگو بنشینیم که در ادامه می‌خوانید:

حجت الاسلام قائمی‌نیا در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با بیان اینکه وزارت علوم به صورت دوره‌ای مجوز قطب‌های علمی را بررسی و در صورت احراز شرایط، مجوز فعالیت دور جدید را صادر می‌کند، به آغاز دور سوم فعالیت‌های قطب علمی فلسفه دین اسلامی اشاره کرده و گفت: در دو دوره گذشته، فعالیت‌های ارزشمندی در سطح ملی انجام شد که علاوه بر توسعه مباحث فلسفه دین، در شناساندن و تثبیت موقعیت قطب نیز موثر بود. مثلاً همکاری قطب فلسفه دین با کمیته تخصصی کلام جدید و فلسفه دین شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی و هنر برای بازبینی و بازطراحی دروس و سرفصل‌های دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری رشته فلسفه دین از جمله این فعالیت‌ها بود.

وی ادامه داد: مجموعه‌ای از نشست‌های علمی، کرسی‌های ترویجی، درس‌گفتارها و برخی تحقیقات که برخی از آنها منتشر شده از دیگر فعالیت‌های قطب در این دو دوره بوده است. اما با آغاز دور سوم فعالیت‌ها رویکرد جدیدی مورد توجه قرار گرفته است، برای مثال درس‌گفتارهای مختلف، کارگاه‌های علمی، نشست‌ها و مناظرات از جمله برنامه‌هایی است که درصدد هستیم آنها را در دوره جدید بیش از گذشته فعال کنیم. چنین برنامه‌هایی، به ویژه در دوره گذشته در همکاری با برخی مراکز و نهادهای علمی آغاز شده بود، اما در این دوره ضمن توسعه این برنامه‌ها در صد هستیم تا مباحث جدید در حوزه فلسفه دین را محور کار قرار دهیم.

حجت الاسلام قائمی‌نیا در ادامه با توجه به همین رویکرد، به دیدار اخیر خود با کمال خرازی، رئیس ستاد علوم شناختی ریاست جمهوری اشاره کرده و می‌گوید: در این دیدار تأکید شد تا مباحث جدید علوم شناختی و ارتباط آن با مطالعات دینی و الهیات مطرح شده و کارهایی به صورت مشترک میان قطب علمی فلسفه دین و ستاد علوم شناختی ریاست جمهوری انجام شود تا از این رهگذر بستر مناسبی برای فعالیت اندیشمندان و برگزاری کرسی‌ها در قطب فراهم شود.

رئیس جدید قطب علمی فلسفه دین با تاکید بر اینکه فعالیت های تحقیقاتی علاوه بر مدیریت جدی، نیازمند حمایت محققان و پژوهشگران است، افزود: در این راستا باید مدیریت مناسبی روی بحث های جدید شود، قطب می تواند در همه محورها فعالیت کند اما توجه به مباحث جدید، ضرورت امروز فضای علمی کشور است. در دو دوره گذشته، عمده برنامه ها به دلیل آنکه تازه مرحله اول فعالیت های قطب علمی فلسفه دین آغاز شده بود و از طرف دیگر حمایت های چندانی نیز وجود نداشت، به سامان دهی برخی مباحث موجود و فعالیت های جاری در حوزه فلسفه دین معطوف بود که البته بسیار هم ارزشمند بوده است، اما واقعیت آن است که بدون ایجاد زمینه های لازم، ورود در بحث های جدید امکان پذیر نبود؛ نیاز امروز، علاوه بر استمرار در جهت ساماندهی مباحث رایج و بحث و نظر در مسائل آموزشی و پژوهشی متداول، ورود به بحث های جدید است و امیدوارم که با تلاش دوستان و همکاران کارها را توسعه دهیم و یک سری مباحث جدید و بروز در فضای علمی کشور مطرح شود.

وی در مورد این فعالیت ها و مباحث جدید گفت: برای مثال می توان به آنچه که در مورد علوم شناختی مطرح است یا ارتباط مطالعات فرهنگی با مباحث فلسفه دین اشاره کرد. معتقدم فعالیت در این عرصه ها به یک معنا در فضای دانشگاهی و مراکز علمی تاثیرگذار خواهد بود. البته این امر در صورتی محقق خواهد شد که مورد حمایت محققان و مراکز مربوط از جمله دانشگاه ها و حوزه های علمی قرار گیرد.

حجت الاسلام قائمی نیا افزود: قطعا یکی از وظایف قطب علمی فلسفه دین دنبال کردن تاثیر این مباحث در علوم اسلامی و فلسفه اسلامی و زمینه های مرتبط با آن است، این کار متقابلی است و قطعا توسعه دادن این سلسله مباحث و فعالیت ها در حوزه های علمی می تواند به روند پژوهش های نوین در این عرصه کمک کند.

وی در بخش دیگری از مباحث خود در مورد حضور پژوهشگران از طیف های مختلف فکری، ذیل فعالیت های قطب علمی فلسفه دین اظهار می کند: ما محدودیتی در این زمینه نداریم، البته تعدادی از افراد با وجود اینکه محدودیتی هم وجود ندارد، حاضر نیستند حتی در جلسات شرکت کنند چه رسد به آنکه بخواهند در روند پژوهش ها دست به قلم شوند، با این حال ما از حضور اندیشمندان مختلف استقبال می کنیم.

رئیس جدید قطب علمی فلسفه دین می گوید: واقعیت آن است که تا به امروز پژوهش های مختلفی در عرصه علوم انسانی در کشور انجام شده اما آن گونه که باید نتیجه نگرفته ایم و شاید یک علت این عدم توفیق این باشد که بیشتر از آنکه شاهد جناح بندی های علمی باشیم، عوامل دیگری دخیل بوده که سبب می شود گفتمان علمی شکل نگیرد، با این وجود ناامید نیستیم اما معتقدیم یک دست هم به تنهایی صدا ندارد و لازم است همه محققان و اندیشمندان که دغدغه طرح مباحث جدید و بحث و اندیشه ورزی در فضای اسلامی را دارند، به این گفتمان کمک کنند.